

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): **A. A.**, narodeného X., štátneho príslušníka Pakistanskej islamskej republiky, aktuálne miestom pobytu v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, *zastúpeného Mgr. Jarmilou Karak Vargovou, advokátkou so sídlom Brečtanová 21, Bratislava*, proti žalovanému: **Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Bratislava**, so sídlom Hrobákova 44, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného o zaistení, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniam Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sa/19/2017-21 zo dňa 20. marca 2017 a č. k. 8Sa/17/2017-25 zo dňa 22. marca 2017, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sa/19/2017-21 zo dňa 20. marca 2017 a č. k. 8Sa/17/2017-25 zo dňa 22. marca 2017 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e:

1. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 4Sa/19/2017-21 zo dňa 20. marca 2017 zastavil podľa § 99 ods. 1 písm. f) zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „**S.s.p.**“) konanie o správnej žalobe vo veciach zaistenia, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. p. PPZ-HCP-BA6-31-025/2017-AV

zo dňa 30.01.2017 (ďalej len „rozhodnutie žalovaného“). V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd uviedol, že sťažovateľ podal správnu žalobu proti rozhodnutiu žalovaného priamo na krajský súd. Takýmto konaním sťažovateľ nedodrжал postup uvedený v § 225 ods. 3 S.s.p., čo malo za následok zastavenie konania podľa § 99 ods. 1 písm. f) S.s.p., t. j. z dôvodu, že sťažovateľ nevyčerpal pred podaním žaloby postupy ustanovené príslušným zákonom (S.s.p.) pri jednotlivých typoch konania. V danom prípade bol sťažovateľ podľa § 225 ods. 3 S.s.p. povinný doručiť správnu žalobu vo veciach zaistenia žalovanému.

2. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť (evidovanú na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 10Szak/13/2017) z dôvodov podľa § 440 písm. f) a g), t. j. z dôvodu, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci. Sťažovateľ žiadal kasačný súd aby uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V kasačnej sťažnosti namietal, že podanie správnej žaloby priamo na krajský súd nebolo možné posúdiť ako nevyčerpanie postupov ustanovených príslušným zákonom (S.s.p.) pri jednotlivých typoch konania pred podaním žaloby.

3. Spôsob, akým sťažovateľ pri podaní správnej žaloby postupoval, odôvodnil tým, že po rozhodnutí Centra právnej pomoci o určení advokáta, ktoré nadobudlo právoplatnosť doručením žalobcovi dňa 07.03.2017, posledný deň na podanie správnej žaloby proti rozhodnutiu žalovaného pripadol na 08.03.2017. Z dôvodu krátkeho časového priestoru na vypracovanie správnej žaloby a jej podanie právna zástupkyňa sťažovateľa túto podala elektronickými prostriedkami dňa 08.03.2017 a následne ju doplnila riadnym podaním prostredníctvom pošty. Z dôvodu skúseností s neprijímaním elektronických podaní žalovaným za účinnosti právnej úpravy podľa zákona č. 99/1963 Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“) ako aj dosiahnutia právnej istoty, právna zástupkyňa sťažovateľa podala túto žalobu s odkazom na § 69 ods. 6 S.s.p. aj na krajskom súde. Takýto postup zvolila právna zástupkyňa odvolávajúc sa na nedlhú účinnosť S.s.p. a z toho plynúcu nemožnosť oprieť sa o ustálenú judikatúru v otázke doručovania.

4. Krajský súd v Bratislave uznesením č. k. 8Sa/17/2017-25 zo dňa 22. marca 2017 odmietol podľa § 98 ods. 1 písm. b) S.s.p. správnu žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania rovnakého rozhodnutia žalovaného č. p. PPZ-HCP-BA6-31-025/2017-AV zo dňa 30.01.2017 (v texte tohto uznesenia aj ako „rozhodnutie žalovaného“). V odôvodnení napadnutého uznesenia krajský súd uviedol, že nakoľko v danom prípade totožná žaloba sťažovateľa, proti tomu istému rozhodnutiu žalovaného je evidovaná v konaní pod sp. zn. 4Sa/19/2017, konaniu vo veci pod sp. zn. 8Sa/17/2017 bráni prekážka skôr začatej a totožnej veci (tzv. prekážka litispendencie).

5. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ kasačnú sťažnosť (evidovanú na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Szak/6/2017) z dôvodov podľa § 440 písm. f) a g), t. j. z dôvodu, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci.

6. Odôvodňujúc postup pri podaní správnej žaloby (rovnako ako v bode 3 tohto uznesenia), sťažovateľ žiadal kasačný súd, aby uznesenie krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Namietal, že v čase vydania druhého uznesenia o správnej žalobe sťažovateľa už konanie pod sp. zn. 4Sa/19/2017 neprebiehало, ale naopak, bolo zastavené z dôvodu údajnej vady, ktorá však bola odstránená podaním žaloby žalobcovi (správne žalovanému). Vydanie uznesení č. k. 4Sa/19/2017-21 zo dňa 20. marca 2017 a č. k. 8Sa/17/2017-25 zo dňa 22. marca 2017 spôsobilo, že rozhodnutie žalovaného nebolo preskúmané a sťažovateľ je aj naďalej v zaistení.

7. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že osobitne podané kasačné sťažnosti proti horeuvedeným uzneseniam sa týkajú totožnej správnej žaloby toho istého účastníka, veci (sp. zn. 1Szak/6/2017 a sp. zn. 10Szak/13/2017) tieto spojil v zmysle ust. § 65 S.s.p. uznesením sp. zn. 1Szak/6/2017 zo dňa 15.6.2017 s tým, že ďalšie konanie bude vedené pod sp. zn. 1Szak/6/2017.

8. Kasačný súd po zistení, že kasačné sťažnosti boli podané sťažovateľom včas s prihliadnutím na neformálnosť ich posudzovania (§ 453 ods. 2 v spojení s § 206 ods. 3 S.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenia krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo ich vydaniu, a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že napadnuté uznesenia krajského súdu je v zmysle § 462 ods. 1 S.s.p. potrebné zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie.

9. V predmetnej veci sú predmetom konania na kasačnom súde uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sa/19/2017-21 zo dňa 20. marca 2017, ktorým bolo zastavené konanie o správnej žalobe sťažovateľa vo veci zaistenia z dôvodu nevyčerpania postupu uvedeného v § 225 ods. 3 S.s.p. a uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 8Sa/17/2017-25 zo dňa 22. marca 2017, ktorým bola odmietnutá tá istá správna žaloba sťažovateľa vo veci zaistenia z dôvodu prekážky tzv. litispendencie.

10. V konaní neboli pochybnosti o tom, že sťažovateľ podal obsahovo identickú žalobu dňa 08.03.2017 elektronickými prostriedkami s následným doplnením prostredníctvom pošty u žalovaného a toho istého dňa aj na Krajskom súde v Bratislave. Rovnako bolo nesporné, že v oboch prípadoch šlo o konanie v rovnakej veci (totožnosť účastníka konania, jeho správnej žaloby ako aj predmetu konania – rozhodnutia žalovaného o jeho zaistení).

11. Zo spisu krajského súdu sp. zn. 4Sa/19/2017 vyplýva, že sťažovateľ podával správnu žalobu na súd dňa 08.03.2017 prostredníctvom elektronickej pošty so sprievodným textom objasňujúcim zámer právnej zástupkyne sťažovateľa zabrániť takýmto postupom márnemu uplynutiu lehoty na jej podanie, nakoľko v minulosti podanie opravného prostriedku podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. elektronickými prostriedkami žalovaný odmietol. Zároveň v ňom vysvetlila, že rovnopis žaloby podala týmto spôsobom aj u žalovaného, teda bol zjavný jej úmysel (urobiť podanie v zákonnej lehote) ako aj to, že zároveň dodržala postup podľa § 225 ods. 3 S.s.p. pričom účelom takéhoto postupu nebolo konanie o tej istej veci paralelne v dvoch súdnych konaniach.

12. V súvislosti s postupom a záverom krajského súdu, v zmysle ktorého konanie zastavil (uznesenie č. k. 4Sa/19/2017-21 zo dňa 20. marca 2017) kasačný súd nespochybňuje ust. § 225 ods. 3 S.s.p., z ktorého krajský súd vychádzal, podľa ktorého *sa správna žaloba vo*

veciach zaistenia sa podáva žalovanému t.j. policajnému útvaru, ktorý vydal napadnuté rozhodnutie, resp. rozhodol o zaistení. I keď konajúci súd správne poukázal na legitímny zámer zákonodarcu urýchliť tým konanie o žalobe jej doručením priamo žalovanému (ktorý sa k nej vyjadrí a spolu so spisom ju postúpi súdu), nemožno opomenúť, že v konečnom dôsledku je žaloba určená súdu, ktorý o nej rozhodne, preto prípadné nedodržanie tohto ustanovenia (majúce charakter usmernenia) zo strany žalobcu, by nemalo mať za následok, okrem logickej straty výhody vo forme urýchlenia konania, pozbavenie ho samotného práva na konanie o žalobe, preto záver, ku ktorému dospel krajský súd neprípustne reštriktívnym výkladom predmetného ustanovenia v neprospech účastníka o potrebe zastavenia konania s poukazom na ust. § 99 ods. 1 písm. f/ S.s.p. je v rozpore s takýmto účelom a zmyslom citovaného ustanovenia.

13. Krajským súdom aplikované ustanovenie § 99 písm. f) S.s.p. umožňujúce súdu zastaviť konanie, „*ak žalobca nevyčerpal pred podaním žaloby postupy ustanovené týmto zákonom pri jednotlivých typoch konania*“ okrem toho predstavuje v tomto prípade nesprávne právne posúdenie veci. Kasačný súd sa stotožnil s argumentáciou, v zmysle ktorej pojem *nevyčerpané iné postupy pred podaním žaloby* nemožno stotožňovať so samotným **podaním žaloby** (*hoci nie správne orgánu*) *ale súdu* a v tejto súvislosti odkazuje aj znenie dôvodovej správy k § 99 písm. f) S.s.p., z ktorého vyplýva, že : „*takýmto postupom je pri žalobe proti nečinnosti vyčerpanie sťažnosti alebo podnetu prokuratúre podľa § 244 ods. 1 a 3. Pri prokurátorovi je takýmto postupom podanie neúspešného protestu prokurátora pri správnej žalobe (§ 45 ods. 1 a § 178 ods. 2), pri žalobe proti uzneseniu zastupiteľstva (§ 45 ods. 3 a § 350), pri žalobe proti všeobecne záväznému nariadeniu (§ 45 ods. 4, § 359 ods. 1) a podanie neúspešného upozornenia prokurátora pri žalobe proti nečinnosti (§ 45 ods. 2 a § 244 ods. 2).*“

14. Napokon z elektronického podania právnej zástupkyne sťažovateľa obsahujúceho informáciu o súčasnom doručovaní žaloby súdu i žalovanému (ktoré súd v zmysle § 55 ods. 3 S.s.p. posudzuje podľa jeho obsahu) je zrejmé, že krajským súdom tvrdený nedostatok, spočívajúci v nepodaní žaloby žalovanému neexistoval. Preto pokiaľ krajský súd bez zohľadnenia tejto skutočnosti a jej posúdenia aj v kontexte ust. § 69 ods. 6 v spojení s ust. § 55 S.s.p. konanie zastavil, jeho rozhodnutie bolo predčasné, založené na nesprávnom

právnom posúdení veci a znemožňujúce žalobcovi uskutočniť jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces.

15. Kasačný súd sa rovnako nestotožnil s postupom krajského súdu, ktorý uznesením č. k. 8Sa/17/2017-25 zo dňa 22. marca 2017 správnu žalobu pre prekážku litispendencie odmietol. Po preskúmaní oboch napadnutých uznesení krajského súdu v ich vzájomnej súvislosti ako aj jeho postupu v oboch konaniach kasačný súd dospel k záveru, že krajský súd takýmto postupom znemožnil sťažovateľovi prístup k súdnej ochrane, čím naplnil kasačný dôvod uvedený pod § 440 písm. f) S.s.p.

16. Kasačný súd poukazuje na to, že žalovaným postúpená správna žaloba bola krajskému súdu doručená 20.03.2017, t. j. v ten istý deň ako krajský súd konanie pod sp. zn. 4Sa/19/2017 zastavil. Súd túto skutočnosť nemal ponechať bez povšimnutia, ale bol povinný skúmať, či vzhľadom na konkrétne okolnosti prekážka litispendencie v najbližšej dobe neodpadne.

17. Zmyslom a účelom prekážky litispendencie je legitímna snaha zabrániť situácii, keď sa o jednej a tej istej veci má konať a rozhodnúť dvakrát. Pripustenie možnosti na prejednanie takýchto vecí v niekoľkých konaniach zároveň by bolo v príkrom rozpore s princípom právnej istoty a s predvídateľnosťou súdneho rozhodovania. Účelom prekážky litispendencie však naopak nemôže byť odmietnutie prístupu k súdnej ochrane tam, kde neexistuje paralelné prejednanie tej istej veci. Nebolo preto prípustné odmietnuť žalobu pre prekážku litispendencie tam, kde bolo zrejmé, že táto prekážka bude alebo môže byť v dohľadnej dobe odstránená a teda ani v situácii, keď žalobca podal žalobu v súlade so zákonom na správnom orgáne a zároveň na príslušnom správnom súde, ale tieto obsahovo identické žaloby bolo nutné prejednať na správnom súde v jednom konaní.

18. Z oboch napadnutých uznesení vyplýva nadmieru formalistický postup súdu, nezohľadňujúci okolnosti konkrétneho prípadu tak, aby účastníkovi nebolo odopreté právo na spravodlivý proces.

19. S prihliadnutím na vyššie uvedené kasačný súd rozhodol tak ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto uznesenia. V ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu

preskúmať rozhodnutie žalovaného v rozsahu žalobných námietok sťažovateľa uplatnených jednou žalobou doručenou súdu dvoma spôsobmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave dňa 21. júna 2017

JUDr. Igor Belko, v. r.

predseda senátu

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.

člen senátu

JUDr. Marián Trenčan, v. r.

člen senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Michaela Smolinská